

**AN BORD ATHBHREITHNITHE MEABHAIR-SHLÁINTE
(AN DLÍ COIRIÚIL)**

MENTAL HEALTH (CRIMINAL LAW) REVIEW BOARD

Tuarascáil Bhliantúil 2021

An Bord Athbhreithnithe Meabhair-Shláinte (An Dlí Coiriúil)
7 Plás Íle
Baile Átha Cliath 2, D02 TW98
Teileafón: (01) 8592296
R-phost: mhclrb_inbox@justice.ie
Suíomh gréasáin: www.mhclrb.ie

CLÁR AN ÁBHAIR

Réamhrá an Chathaoirligh	Lch 3
Feidhm an Bhoird Athbhreithnithe Meabhair-Shláinte (An Dlí Coiriúil)	Lch 6
Athbhreithnithe ag an mBord	Lch 7
An Scéim um Chúnaimh Dlíthiúil fá Mheabhair-Shláinte (An Dlí Coiriúil)	Lch 9
Orduithe um Urscaoileadh	Lch 10
Cionta nó Cionta Líomhnaithe	Lch 11
Faisnéis Airgeadais	Lch 11
Nochtadh Cosanta	Lch 12
Cosaint Sonraí	Lch 12
Dualgas na hEarnála Poiblí um Chombhionannas agus Cearta an Duine	Lch 12
Rialachas agus Rialuithe Inmheánacha	Lch 13

FOSCRÍBHINNÍ

Foscscríbhinn A – Líon na nÉisteachtaí in aghaidh na Míosa i 2021/2020	Lch 18
Foscscríbhinn B – Líon na nOthar arna nAthbhreithniú in aghaidh an Fháthmheasa i 2021/2020	Lch 19
Foscscríbhinn C – Líon na nÉisteachtaí de réir Chineál an Athbhreithnithe i 2021/2020	Lch 20
Foscscríbhinn D – Líon na nÉisteachtaí i 2021/2020 de réir an Ailt den Acht um an Dlí Coiriúil (Gealtacht), 2006, arna leasú	Lch 21
Foscscríbhinn E – Meánlíon na gCásanna arna Sannadh d’Ionadaithe Dlíthiúla ar an bPainéal um Chúnaimh Dlíthiúil i 2021/2020	Lch 22
Foscscríbhinn F – Líon na nOthar arna nUrscaoileadh go Coinníollach i 2021/2020	Lch 23
Foscscríbhinn G – Cionta nó Cionta Líomhnaithe	Lch 24

1. RÉAMHRÁ AN CHATHAOIRLIGH

Tá áthas orm, mar Chathaoirleach ar an mBord Athbhreithnithe Meabhair-Shláinte (An Dlí Coiriúil) Tuarascáil Bhliantúil 2021 an Bhoird, ina dtugtar forléargas ar ghníomhaíochtaí an Bhoird le linn 2021, a thíolacadh. Is í seo an 15ú Tuarascáil Bhliantúil ón mBord Athbhreithnithe.

Le linn 2021, fad a bhí na srianta sláinte poiblí a bhain le COVID-19 i bhfeidhm, lean an Bord Athbhreithnithe d'éisteachtaí athbhreithnithe a sheoladh trí theileachomhdháil. I mí Lúnasa, áfach, tar éis comhairle a fháil ón gCoiste um Rialú In-fhabhtuithe sa Phríomh-Ospidéal Meabhair-Ghalar, d'atosaigh an Bord ar éisteachtaí ar an láthair san ospidéal. Cuireadh socruithe i bhfeidhm maidir le scaradh sóisialta le linn éisteachtaí athbhreithnithe, agus d'éirigh go maith leis na socruithe sin trí éisteachtaí a sheoladh i gceoláras an ospidéil.

I 2021, tháinig laghdú beag ar líon na n-éisteachtaí athbhreithnithe a seoladh i gcomparáid leis an mbliain roimhe sin. Sheol an Bord 196 athbhreithniú i gcomparáid le 203 i 2020, ina ndearnadh athbhreithniú ar choinneáil 87 n-othar. As na 87 n-othar a ndearnadh athbhreithniú ar a gcoinneáil, deonaíodh urscaoileadh coinníollach do sheisear díobh. Deonaíodh urscaoileadh coinníollach don líon céanna othar i 2020, as líon iomlán 90 a ndearnadh athbhreithniú ar a gcoinneáil an bhliain sin.

I mí an Mheithimh, chuir Stiúrthóir Cliniciúil an Phríomh-Ospidéil Meabhair-Ghalar in iúl don Bhord go ndearna sé othar amháin a bhí urscaoilte go coinníollach a

aisghairm ar an bhforas go raibh tuairim réasúnach aige go raibh sárú ábhartha déanta ag an othar ar an Ordú um Urscaoileadh Coinníollach.

Chomh maith leis sin, i 2021, chuaigh an Bord ar aghaidh go dtí an 36^ú agus an 37^ú hathbhreithniú a sheoladh maidir le coinneáil roinnt othar.

Fuair an Bord ceithre iarratas ar urscaoileadh neamhchoinníollach i 2021. Bhí iarratas amháin ar feitheamh ón mbliain roimhe sin, freisin. Dheonaigh an Bord ur-scaoileadh neamhchoinníollach amháin as na ceithre iarratas a fuarthas. Cuireadh siar an breithniú ar dhá iarratas, ar iarraidh ó na hiarratasóirí, agus cuireadh tús leis an éisteacht ar an gceathrú hiarratas agus cuireadh ar atráth é lena bhreithniú tuilleadh i 2022. Cuireadh an éisteacht ar an iarratas ar feitheamh ón mbliain roimhe sin ar atráth gan teorainn ama, tar éis don Bhord an t-iarratas a bhreithniú faoi dhó i 2021.

Thar ceann mo chomhghleacaithe, gabhaim buíochas le Stiúrthóir Feidhmiúcháin Cliniciúil an Phríomh-Ospidéil Meabhair-Ghalar, an tOllamh Harry Kennedy, agus an Stiúrthóir Cliniciúil, an Dr. Brenda Wright, as a gcabhair le linn na bliana. Gabhaim buíochas, freisin, leis na foirne ildisciplíneacha as an obair a rinne siad le linn dóibh tuarascálacha síciatracha a ullmhú d'othair roimh a gcuid éisteachtaí athbhreithnithe. Is eol don Bhord gur obair fhadálach atá san obair sin do gach duine a bhíonn páirteach inti. Tá an Bord buíoch as an gcabhair agus as an gcomhoibriú leanúnach ó shíciatraithe comhairleacha, altraí, teiripeoirí, seirbhísí sóisialta agus foireann riaracháin an ospidéil. Ba mhaith liom an deis seo a thapú, freisin, chun gach rath a ghuí ar fhoireann agus othair an Phríomh-Ospidéil Meabhair-Ghalar maidir le haistriú an ospidéil go dtí a ionad nua i bPort Reachrann atá ar tí tarlú.

Arís, ba mhaith liom obair chomhaltaí Phainéal Ionadaithe Dlíthiúla an Bhoird, a leanann d'fheidhmiú go cumasach coinsiasach ar son othar a thagann os comhair an Bhoird chun a gcoinneáil a athbhreithniú, a mholadh agus iad a mholadh as a gcomh-oibriú leis na socruithe chun filleadh ar éisteachtaí i bpearsa san ospidéal.

Mar fhocal scoir, ba mhaith liom buíochas an Bhoird a chur in iúl do Paula Connolly Uas., iarPhríomh-Oifigeach Feidhmiúcháin an Bhoird, a chuaigh ar scor go luath i 2021, agus fáilte a chur roimh Aisling Brennan Uas., a tháinig ar an mBord mar Phríomh-Oifigeach Feidhmiúcháin i mí Aibreáin. Ba mhaith liom, freisin, buíochas an Bhoird a chur in iúl do Catherine Uas. Hayes agus Ann Uas. Casey as an tseirbhís shármhaith éifeachtúil a thugadar don Bhord le linn na bliana.

Iarfhlath Ó Néill
Cathaoirleach

31 Márta 2022

2. **FEIDHM AN BHOIRD ATHBHREITHNITHE MEABHAIR-SHLÁINTE (AN DLÍ COIRIÚIL)**

Bunaíodh an Bord Athbhreithnithe Meabhair-Shláinte (An Dlí Coiriúil) ar an 27 Meán Fómhair, 2006, faoi Alt 11 den Acht um an Dlí Coiriúil (Gealtacht), 2006. Tá an Bord neamhspleách go reachtúil i bhfeidhmiú a fheidhmeanna.

Tá an Bord freagrach as athbhreithniú a dhéanamh ar choinneáil othar a atreoraíodh chuig lárionaid ainmnithe ag eascairt as cinneadh arna dhéanamh ag na cúirteanna go bhfuil siad neamhinniúil ar dhul faoi thriail nó ar cinneadh iad a bheith neamhchiontach i gcion de dheasca gealtachta. Faoi Acht 2006, arna leasú leis an Acht um an Dlí Coiriúil (Gealtacht), 2010, tá sé de chumhacht ag an mBord a ordú leanúint d'othair a choinneáil nó a n-urscaoileadh coinníollach, nó a n-urscaoileadh neamhchoinníollach, a ordú. Le linn dó teacht ar chinneadh, ní foláir don Bhord aird a thabhairt ar leas agus sábháilteacht an othair agus ar leas an phobail.

Déanann an Bord athbhreithniú, freisin, ar choinneáil príosúnach, lena n-áirítear príosúnaigh mhíleata, a ndearnadh iad a aistriú chuig lárionad ainmnithe agus neamhord meabhrach orthu. Féadfadh an Bord a ordú leanúint dá gcoinneáil nó iad a chur ar ais sa phríosún.

Is lárionad ainmnithe an Príomh-Ospidéal Meabhair-Ghalar, Dún Droma, faoin Acht agus tá Aonad amháin ar champas nua na Seirbhíse Náisiúnta Meabhairshláinte Fóiréinsí i bPort Reachrann ainmnithe faoin Acht, freisin. Ainmníodh an tAonad sin chun aistriú sealadach líon beag othar a éascú mar go raibh gá le cóiríocht bhreise mar gheall ar phaindéim COVID-19. Cuireadh cóiríocht ar fáil do na hothair ar feadh roinnt

míonna san Aonad nua agus tá siad aistrithe ar ais chuig an bPríomh-Ospidéal Meabhair-Ghalar ó shin.

3. **ATHBHREITHNITHE AG AN MBORD**

De réir mar a fhoráiltear le hAcht 2006, ní foláir don Bhord coinneáil gach othair a athbhreithniú i gceann agaí nach faide ná sé mhí. De ghnáth, bíonn dhá éisteacht athbhreithnithe in aghaidh na bliana ag othair fhadtéarmacha ach d'fhéadfadh níos mó a bheith ag cuid acu de bharr go bhféadfar athbhreithniú a sheoladh ar thionscnamh an Bhoird nó ar iarraidh ó othar nó ó Stiúrthóir Cliniciúil an Phríomh-Ospidéal Meabhair-Ghalar, ar leith ó na héisteachtaí a sceidealtar go rialta. Féadfaidh an tAire Dlí agus Cirt a ordú don Bhord athbhreithniú a sheoladh maidir le coinneáil príosúnaigh a thugtar isteach san ospidéal dá ainneoin nó dá hainneoin.

De ghnáth, bíonn idir 80 agus 90 othar á gcoinneáil aon tráth áirithe sa Phríomh-Ospidéal Meabhair-Ghalar faoi Acht 2006. Tagann athrú ar an líon sin mar go ndéantar, seachas na hothair arna gcoinneáil ar feadh tréimhsí níos faide, othair a aistriú ón bpríosún, le toiliú nó dá n-ainneoin, le haghaidh cúraim nó cóireála nach mbíonn ar fáil dóibh sa phríosún. D'fhéadfadh sé, áfach, nach dtiocfadh daoine de na hothair sin os comhair an Bhoird chun athbhreithniú a dhéanamh ar a gcoinneáil mar go bhféadfaidh an Stiúrthóir Cliniciúil, tar éis dul i gcomhairle leis an Aire Dlí agus Cirt, iad a aistriú ar ais chuig an bpríosún tráth ar bith.

Rinne an Bord athbhreithniú ar choinneáil 87 n-othar i 2021, ar laghdú beag é ar líon na n-othar a ndearnadh athbhreithniú ar a gcoinneáil i gcomparáid le 2020 nuair a rinneadh athbhreithniú ar 90 othar. As na 87 n-othar, mná a bhí i 10 nó 11% díobh

agus fir a bhí i 77 nó 89% díobh. Sheol an Bord 196 éisteacht athbhreithnithe san iomlán i gcomparáid le 203 sa bhliain roimhe sin, ar laghdú de bheagán os cionn 3% é ar líon na n-éisteachtaí athbhreithnithe. As na 87 n-othar, fáthmheasadh scitsifréine a bheith ar 62% díobh, neamhord scitseamhothachtálach a bheith ar 22% díobh agus neamh-oird eile a bheith ar 16% de na hothair. Tá sin inchomórtais le 2020, bliain inar fáthmheasadh scitsifréine a bheith ar 66% de na hothair, neamhord scitseamhothachtálach a bheith ar 17% díobh agus neamhoird eile a bheith ar 17% díobh. Is ceart a thabhairt do d'aire go ndéanann an Bord athbhreithniú ar an gcroíghrúpa céanna othar gach bliain. (Féach Foscríbhinní A agus B maidir leis seo).

Den chéad uair, sheol an Bord an 36^ú agus an 37^ú hathbhreithniú ar choinneáil roinnt othar i 2021. De na 196 éisteacht athbhreithnithe, an 36^ú hathbhreithniú a bhí i gceist i gcúig chás agus an 37^ú hathbhreithniú a bhí i gceist in dhá cheann. Bhí 4% san iomlán de na héisteachtaí ag an 36^ú go dtí an 37^ú céim athbhreithnithe. Bhí 18% de na héisteachtaí ag an 1^ú go dtí an 5^ú céim athbhreithnithe, i gcomparáid le 21% i 2020. Astu sin, an 1^ú hathbhreithniú a bhí i gceist le seacht n-athbhreithniú nó 4%, i gcomparáid le 2020 nuair a bhí ocht gcinn d'athbhreithnithe den sórt sin ann, líon ar 4% d'iomlán na bliana sin é, freisin. (Féach Foscríbhinn C maidir leis seo).

Mar a bhain i mblianta eile, bhain tromlach na n-éisteachtaí athbhreithnithe le hothair arna gcimiú chun an Phríomh-Ospidéal Meabhair-Ghalar faoi Alt 5(2) d'Acht 2006, tar éis iad a fháil neamhchiontach i gcion de dheasca gealtachta. I 2021, bhain 147 n-éisteacht, sin 75% den líon iomlán, le coinneáil othar a cimíodh faoi Alt 5(2). 161 an líon a bhí sa chatagóir sin i 2020, sin 79% de líon iomlán na n-éisteachtaí an bhliain sin. Arís i 2021, bhain an dara líon ba mhó de na héisteachtaí athbhreithnithe le hothair a

coinníodh faoi Alt 15(2) den Acht, ar phríosúnaigh iad a aistríodh dá n-ainneoin chuig an bPríomh-Ospidéal Meabhair-Ghalar le haghaidh cúraim nó cóireála nach bhféadfaí a thabhairt dóibh sa phríosún. Bhain 12% de na héisteachtaí athbhreithnithe i 2021 leis an ngrúpa sin, i gcomparáid le 9% i 2019. Bhain 9% de na héisteachtaí athbhreithnithe i 2021 le hothair a coinníodh faoi Alt 4(5) i gcomparáid le 8% an bhliain roimhe sin. (Féach Foscríbhinn D maidir leis seo).

4. AN SCÉIM UM CHÚNAMH DLÍTHIÚIL FÁ MHEABHAIR-SHLÁINTE (AN DLÍ COIRIÚIL)

Ceanglaítear ar an mBord Athbhreithnithe, le hAlt 12(1)(c) d'Acht 2006, ionadaí dlíthiúil a shannadh do gach othar ar ábhar d'athbhreithniú a choinneáil nó a coinneáil, mura mbeartaíonn an t-othar ionadaíocht dlíthiúil a fhostú ar a chostas nó a costas féin. Chuige sin, bhunaigh an Bord an Scéim um Chúnadh Dlíthiúil fá Mheabhair-Shláinte (An Dlí Coiriúil), 2006, faoinar bunaíodh painéal d'ionadaithe dlíthiúla agus déantar socrú maidir leis na táillí dlí a bhaineann le hionadaíocht os comhair an Bhoird Athbhreithnithe. Féadfaidh othair, más mian leo, seirbhísí aturnae a shanntar ón bpainéal a dhiúltú agus aturnae eile ón bpainéal a iarraidh nó féadfaidh siad aturnae nach ón bpainéal a fhostú ar a gcostas féin. Ar mhaithe le leanúnachas d'othair, ag féachaint don fhíoras go bhfuil neamhord meabhrach orthu, déanann an Bord a dhícheall an t-aturnae céanna a shannadh chun feidhmiú ar son othair ag éisteachtaí athbhreithnithe ina dhiaidh sin.

25 aturnae a bhí ar Phainéal na nIonadaithe Dlíthiúla ag tús na bliana 2021. D'éirigh aturnae amháin as i rith na bliana agus cuireadh aturnae amháin leis an bPainéal.

8 gcás an meánlíon cásanna a sannadh d'aturnaetha ar an bPainéal i 2021. Sannadh meánlíon 14 chás an duine don chéad cheathairíl d'aturnaetha, i gcomparáid le 15 an bhliain roimhe sin. Sannadh meánlíon 9 gcás don dara agus an tríú ceathairíl, an líon céanna a bhí ann i 2020. Sannadh meánlíon d'aon chás amháin an duine don bhuncheathairíl i 2021, an líon céanna leis an mbliain roimhe sin. (Féach Foscríbhinn E maidir leis seo).

5. ORDUITHE UM URSCAOILEADH

Cheadaigh an Bord urscaoileadh coinníollach i leith seisear othar ón bPríomh-Ospidéal Meabhair-Ghalar i 2021. Ocht mbliana an meánfhad coinneála san ospidéal do na hothair a urscaoileadh go coinníollach. Beagán os cionn 6 bliana an meánfhad a mhair an dá cheann ba ghiorra agus 10.5 mbliana an meánfhad a mhair an dá cheann ab fhaide. Is ceart a thabhairt do d'aire nach foras riachtanach ná leordhóthanach, ann féin, é an t-achar ama a dhéantar othar a choinneáil san ospidéal chun urscaoileadh coinníollach a dheonú. (Féach Foscríbhinn F maidir leis seo).

Aisghaireadh othar amháin ó urscaoileadh coinníollach le linn 2021, mar go raibh Stiúrthóir Cliniciúil an Phríomh-Ospidéil Meabhair-Ghalar tagtha ar an tuairim go raibh sárú ábhartha déanta ag an othar ar an ordú um urscaoileadh coinníollach.

Fuair an Bord ceithre iarratas ar urscaoileadh neamhchoinníollach i 2021 ó othair a bhí urscaoilte go coinníollach ar feadh 12 mhí nó níos faide agus bhí iarratas amháin ar feitheamh ón mbliain roimhe sin. Dheonaigh an Bord urscaoileadh neamhchoinníollach amháin astu sin. Cuireadh éisteachtaí ar dhá iarratas ar ceal ar iarraidh ó na hiarratasóirí agus cuireadh an éisteacht ar an gceathrú hiarratas ar athló, le hatosú

i 2022. Cuireadh an éisteacht ar an iarratas a bhí ar feitheamh ón mbliain roimhe sin ar athló freisin, gan teorainn ama.

6. **CIONTA NÓ CIONTA LÍOMHNAITHE**

Ar áireamh sna cineálacha cionta, nó cionta líomhnaithe, inar cúisíodh nó inar ciontaíodh othair a coinníodh sa Phríomh-Ospidéal Meabhair-Ghalar bhí dúnmharú, iarracht ar dhúnmharú, dúnorgain agus ionsaí ba chúis le mórdhíobháil choirp. As na 87 n-othar a ndearnadh athbhreithniú ar a gcoinneáil, bhí 39 díobh cúisithe, nó ciontaithe, i ndúnmharú. Duine de theaghlach an othair ba ea móramh d'íospartaigh an chiona nó an chiona líomhnaithe sin. Cúisíodh nó ciontaíodh 8 n-othar in iarracht ar dhúnmharú / dúnorgain/bás de dheasca tiomáint chontúirteach. Cúisíodh nó ciontaíodh 25 othar in ionsaí ba chúis le díobháil / ionsaí ba chúis le mórdhíobháil choirp agus triúr díobh i gcoirloscadh. Ar áireamh sna cionta eile bhí ionsaí gnéasach, bagairt duine a mharú, ciapadh, príosúnú neamhdhleathach, trombhuirgléireacht agus iarracht leanbh a fhuadach, foghail agus scian a shealbhú le hintinn díobháil a dhéanamh, carr a ghoid agus damáiste a dhéanamh de dheasca tiomáint chontúirteach agus sceana a shealbhú agus imeaglú. (Féach Foscríbhinn G maidir leis seo).

7. **FAISNÉIS AIRGEADAIS**

Maoinítear an Bord Athbhreithnithe as Mírcheann A.13 de Vóta Oifig an Aire Dlí agus Cirt. Cloíonn an Bord Athbhreithnithe leis an gCód Caiteachais Phoiblí. I 2021, fuair an Bord Athbhreithnithe leithdháileadh buiséid €439,000. Méadú 52% a bhí ansin ar leithdháileadh na bliana roimhe sin don mhéadú a raibh súil leis ar chaiteachas an Bhoird Athbhreithnithe agus a eascróidh nuair a aistreofar an Príomh-Ospidéal Meabhair-Ghalar chuig an ionad nua i bPort Reachrann, le méadú ar an acmhainn

leapacha. Mar sin féin, ós rud é nár tharla an t-aistriú i 2021, níor tháinig an méadú a raibh súil leis ar chaiteachas an Bhoird. €289,000 an caiteachas iomlán a bhí ann faoi Mhírcheann A.13. Leagtar amach thíos na príomh-mhíreanna caiteachais:

Cúnamh Dlíthiúil in Aisce	€99,000
Táillí na gComhaltaí Boird	*€99,000
Táille an Chathaoirligh	€70,875
Comhairle dlí	€13,192

*Táillí a bhain le Nollaig 2020 agus a íocadh i mí Eanáir 2021 san áireamh. Níl táillí a bhain le Nollaig 2021 agus a íoctar i mí Eanáir 2022 san áireamh.

8. NOCHTADH COSANTA

Tá Beartas um Nochtadh Cosanta na Roinne Dlí agus Cirt glactha ag an mBord Athbhreithnithe mar bheartas an Bhoird maidir le nochtaí cosanta san áit oibre. I gcomhréir le ceanglais tuairiscithe, dearbhaítear nach bhfuarthas aon tuairisc maidir le nochtheadh cosanta i 2021.

9. COSAINT SONRAÍ

Tá beartas um chosaint sonraí na Roinne Dlí agus Cirt glactha ag an mBord Athbhreithnithe. Mar gheall ar a mhéid, ní mheastar é a bheith indéanta ag an mBord Oifigeach Cosanta Sonraí dá chuid féin a cheapadh. Tá Oifigeach Cosanta Sonraí na Roinne ceaptha mar Oifigeach Cosanta Sonraí don Bhord.

10. DUALGAS NA hEARNÁLA POIBLÍ UM CHOMHIONANNAS AGUS CEARTA AN DUINE

Tá an Bord Athbhreithnithe tiomanta dá chinntiú go gcomhlíontar a freagrachtaí faoi alt 42 den Acht fá Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas, 2014 lena gcuirtear oibleagáid dhearfach ar chomhlachtaí poiblí, le linn dóibh a bhfeidhmeanna a chomhlíonadh, aird a thabhairt ar an ngá atá ann deireadh a chur leis

an idirdhealú, combhionannas deiseanna a chur chun cinn agus cearta daonna na foirne agus na ndaoine dá soláthraítear seirbhísí a chosaint. Choimeád an Bord Athbhreithnithe an dualgas sin i gcuimhne le linn dó a fheidhmeanna a chomhlíonadh i 2021.

11. RIALACHAS AGUS RIALUITHE INMHEÁNACHA

Struchtúr agus Comhaltas an Bhoird Athbhreithnithe

Is comhlacht gar-bhreithiúnach, seachas bord rialachais, atá sa Bhord Athbhreithnithe Meabhair-Shláinte (An Dlí Coiriúil) a dhéanann athbhreithniú ar choinneáil othar a bhíonn á gcoinneáil i lárionaid ainmnithe faoin Acht um an Dlí Coiriúil (Gealtacht), 2006. Is iad atá ar an mBord Cathaoirleach agus cibé líon gnáthchomhaltaí a cheanglóidh an tAire Dlí agus Cirt tar éis dul i gcomhairle leis an Aire Sláinte. Breitheamh scortha den Ard-Chúirt atá sa Chathaoirleach atá ann faoi láthair agus tá tríur gnáthchomhaltaí ann, ar síciatraithe comhairleacha beirt díobh agus ar comhairleoir-shíciteiripeoir duine díobh. An tAire a cheapann comhaltaí uile an Bhoird ar feadh tréimhse cúig bliana, de réir mar a fhoráiltear le hAcht 2006. Leagtar amach faoi seo comhaltas an Bhoird i 2021 agus dáta ceaptha na gcomhaltaí:

Comhalta	Ceaptha
An Breitheamh Uasal Iarfhlaith Ó Néill	Meán Fómhair 2014 Athcheaptha Meán Fómhair 2019
An Dr. Katherine Brown Síciatraí Comhairleach	Bealtaine 2017
Nóra McGarry, Uas. Comhairleoir-Shíciteiripeoir	Meán Fómhair 2011 Athcheaptha Meán Fómhair 2016 Athcheaptha Meán Fómhair 2021
An Dr. Elizabeth Walsh Síciatraí Comhairleach	Eanáir 2013 Athcheaptha Eanáir 2018

Cothromaíocht Inscne

Is faoin Roinn Dlí agus Cirt atá sé comhaltaí a cheapadh ar an mBord Athbhreithnithe agus níl aon bhaint ag an mBord le ceapacháin. Amhail ar an 31 Nollaig 2021, bhí comhalta fireann amháin (25%) agus triúr comhalta baineann (75%) ar an mBord Athbhreithnithe.

Freastal ar Éisteachtaí agus Táillí

Is annamh a thagann an Bord Athbhreithnithe le chéile, seachas le haghaidh éisteachtaí sa Príomh-Ospidéal Meabhair-Ghalar. Le linn dó coinneáil othar a athbhreithniú, suíonn an Bord i bpainéal de thriúr, agus bíonn an Cathaoirleach agus síciatraí comhairleach amháin ar a laghad ar an bpainéal i gcónaí.

Táille €250 a íoctar le gnáthchomhaltaí in aghaidh gach éisteachta athbhreithnithe ar a ndéanann siad freastal. Íoctar an táille chéanna as freastal ar éisteachtaí i dtaca le hiarratais ar urscaoileadh neamhchoinníollach agus i dtaca le hiarratais chun coinníollacha a bhaineann le hurscaoileadh a leasú nó a athrú. I 2021, d'fhreastail comhaltaí uile an Bhoird ar na héisteachtaí a raibh siad sceidealta freastal orthu. D'fhreastail an Dr. Brown ar 114 éisteacht, d'fhreastail Nóra Uas. McGarry ar 200 éisteacht agus d'fhreastail an Dr. Walsh ar 86 éisteacht.

An Cathaoirleach a bhíonn i gceannas ar gach éisteacht athbhreithnithe agus ar éisteachtaí chun iarratais ar urscaoileadh neamhchoinníollach a bhreithniú agus iarratais chun coinníollacha a leasú. Tugann an Cathaoirleach comhairle agus treoir don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin, freisin, maidir le gnó an Bhoird a bhainistiú

agus maidir le bainistiú aon chásanna dlí inar páirtí an Bord. Íoctar táille bhliantúil €70,875 leis an gCathaoirleach.

Fostaithe

Is Leas-Phríomh Oifigeach sa Roinn Dlí agus Cirt í Príomh-Oifigeach Feidhmiúcháin an Bhoird, Aisling Uas. Brennan, a chaitheann cuid dá cuid ama le dualgais Phríomh-Oifigeach Feidhmiúcháin an Bhoird. Tá an Príomh-Oifigeach Feidhmiúcháin freagrach as gnó agus acmhainní an Bhoird a bhainistiú agus a riaradh ó lá go lá. Ní íoctar táille ar leithligh leis an bPríomh-Oifigeach Feidhmiúcháin as a cuid oibre leis an mBord Athbhreithnithe.

Tacaíonn Ardoifigeach Feidhmiúcháin agus Oifigeach Cléireachais, atá ar iasacht ón Roinn Dlí agus Cirt, leis an mBord Athbhreithnithe. Is státseirbhísigh iad foireann an Bhoird Athbhreithnithe agus íoctar rátaí pá cuí na státseirbhíse a bhaineann lena ngrád leo.

Déanann Ionad Seirbhísí Comhroinnte Párolla na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe íoc tháillí na gComhaltaí Boird a phróiseáil. Déanann Lárionad Seirbhísí Comhroinnte Airgeadais na Roinne Dlí agus Cirt íocaíochtaí eile a phróiseáil.

Formhaoirsiú agus Rialuithe Inmheánacha

Thángthas ar Chomhaontú Formhaoirsithe don tréimhse 2020-2022 leis an Roinn Dlí agus Cirt agus shínigh an Príomh-Oifigeach Feidhmiúcháin é thar ceann an Bhoird Athbhreithnithe. Leanfaidh an Comhaontú i bhfeidhm go dtí deireadh na bliana 2022 agus foráiltear go ndéanfar é a athbhreithniú agus a nuashonrú tuairim is gach 12 mhí,

más gá. Comhaontaíodh sa Chomhaontú, mar gheall ar fheidhmeanna reachtúla cúnga an Chathaoirligh, neamhspleáchas reachtúil an Bhoird agus chomh beag is atá sé, go ndéanfaidh an Príomh-Oifigeach Feidhmiúcháin an Tuarascáil Chuimsitheach a cheanglaítear a thabhairt don Aire de réir an *Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016*. Maidir le comhlíonadh an *Chóid Cleachtais*, tá an fhoráil den *Chód* a bhaineann le '*Comhlíon nó Mínigh*' curtha i bhfeidhm ag an Roinn maidir leis an mBord Athbhreithnithe.

Maidir le rialuithe inmheánacha agus bainistiú priacail, mar gheall ar mhéid an Bhoird Athbhreithnithe, ní mheastar gurb indéanta don Bhord Aonad Iniúcháireachta nó Coiste Iniúcháireachta agus Priacail a bhunú. Ina ionad sin, tá socruithe eile bunaithe chun rochtain a thabhairt don Bhord ar Aonad Iniúcháireachta Inmheánaí agus ar Choiste Iniúcháireachta agus Priacail na Roinne i ndáil le rialachas airgeadais. Déanann an Príomh-Oifigeach Feidhmiúcháin measúnú ar phríomhphriacail an Bhoird Athbhreithnithe agus déantar na priacail a shainaitheann a áireamh ar an gClár Priacail arna chothabháil ag an Roinn. Is é an priacal is mó atá sainaitheanta ná nach ndéanfar éisteachtaí athbhreithnithe a chur i gcrích laistigh de na teorainneacha ama reachtúla. Leis na bearta maolaithe atá glactha, táthar á chinntiú go ndéantar athbhreithnithe a chur i gcrích de réir an dlí.

Ní cheanglaítear leis an reachtaíocht bhunaitheach ar an mBord Athbhreithnithe Ráitis Airgeadais a chur ar fáil. Déanann an Bord, tríd an bPríomh-Oifigeach Feidhmiúcháin, idirchaidreamh le hIonad Seirbhísí Comhroinnte Airgeadais na Roinne Dlí agus Cirt, agus tugann an tIonad tuarascáil ar ioncam agus caiteachas an Bhoird i dtuarascálacha bainistíochta míosúla na Roinne. Déanann an Príomh-Oifigeach Feidhmiúcháin na

tuarascálacha míosúla a choimeád faoi athbhreithniú agus tá nósanna imeachta curtha ar bun chun a chinntiú go n-údaráítear caiteachas de réir threoirlínte na Roinne.

Ag féachaint do mhéid an Bhoird agus don bhonn reachtúil atá lena shainchúram, ar sainchúram é nach n-athraítear mura leasaítear reachtaíocht, ní mheastar gur gá don Bhord plean straitéiseach a ullmhú. Mar sin féin, foilsíonn an Bord Athbhreithnithe staidreamh iomchuí maidir lena aschur ina Thuarascáil Bhliantúil a chuirtear faoi bhráid an Aire Dlí agus Cirt agus a fhoilsítear ar shuíomh gréasáin an Bhoird.

Cloíonn an Bord Athbhreithnithe le treoirlínte agus beartais na seirbhíse poiblí maidir le soláthar. Más gá sin, is i gcomhairle le hAonad Soláthair na Roinne Dlí agus Cirt agus Oifig Soláthair an Rialtais a dhéantar aon chomórtas sainfhála a sheoladh.

Tabhair do d'aire:

Tá na nithe seo a leanas le fáil ar shuíomh gréasáin an Bhoird www.mhclrb.ie

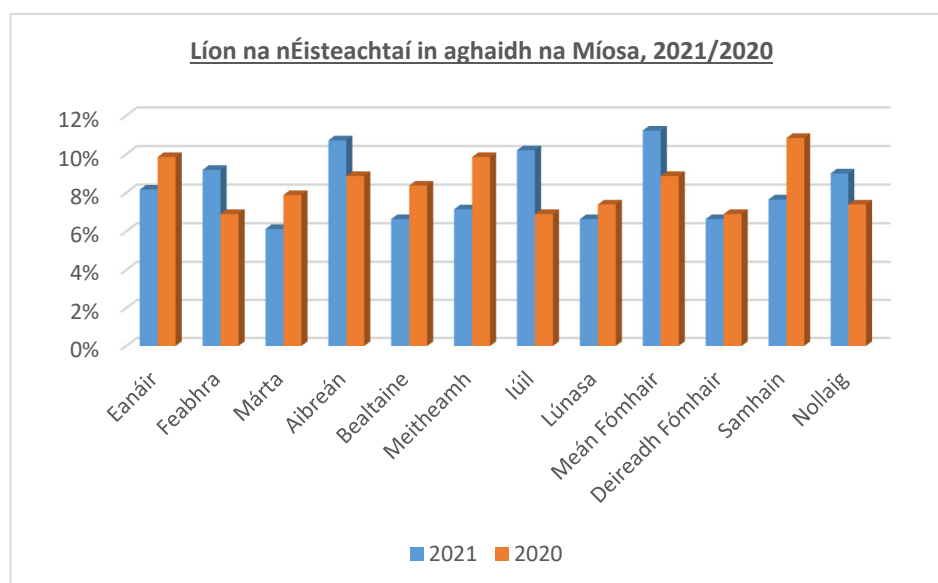
Comhdhlúthú riaracháin ar an Acht um an Dlí Coiriúil (Gealtacht), 2006, arna ullmhú ag an gCoimisiún um Athchóiriú an Dlí ([www.lawreform.ie/ fileupload/revisedacts/withannotations/en_act_2006_0011.pdf](http://www.lawreform.ie/fileupload/revisedacts/withannotations/en_act_2006_0011.pdf))

Nósanna Imeachta an Bhoird Athbhreithnithe Meabhair-Shláinte (An Dlí Coiriúil)
<https://www.mhclrb.ie/wp-content/uploads/2020/06/Procedures-MHRB.pdf>

Téarmaí agus Coinníollacha na Scéime um Chúnaimh Dlí fá Mheabhair-Shláinte (An Dlí Coiriúil), 2006
<https://www.mhclrb.ie/wp-content/uploads/2020/06/Terms-Conditions-of-MHCLRB.pdf>

Líon na nÉisteachtaí in aghaidh na Míosa, 2021/2020

Mí	Líon na nÉisteachtaí i 2021	% den Iomlán i 2021	Líon na nÉisteachtaí i 2020	% den Iomlán i 2020
Eanáir	16	8%	20	10%
Feabhra	18	9%	14	7%
Márta	12	6%	16	8%
Aibreán	21	11%	18	9%
Bealtaine	13	7%	17	8%
Meitheamh	14	7%	20	10%
Iúil	20	10%	14	7%
Lúnasa	13	7%	15	7%
Meán Fómhair	22	11%	18	9%
Deireadh Fómhair	13	7%	14	7%
Samhain	15	8%	22	11%
Nollaig	19	9%	15	7%
Iomlán	196	100%	203	100%

Líon na nOthar arna nAthbhreithniú in aghaidh Diagnóise i 2021/2020

Diagnóis	Líon na n-othar a athbhreithníodh i 2021	% den Iomlán i 2021	Líon na n-othar a athbhreithníodh i 2020	% den Iomlán i 2020
Scitsifréine	54	62%	60	66%
Neamhord Scitseamhothachtálach	19	22%	15	17%
Neamhoird eile	14	16%	15	17%
Iomlán	87	100%	90	100%

Áirítear ar na Neamhoird Eile:

Neamhord Mothachtálach Dépholach

Dúlagar Síocóiseach

Neamhord de chuid Speictream an Uathachais

Siondróm Asperger

Síocóis Mhothachtálach

Síocóis Orgánach

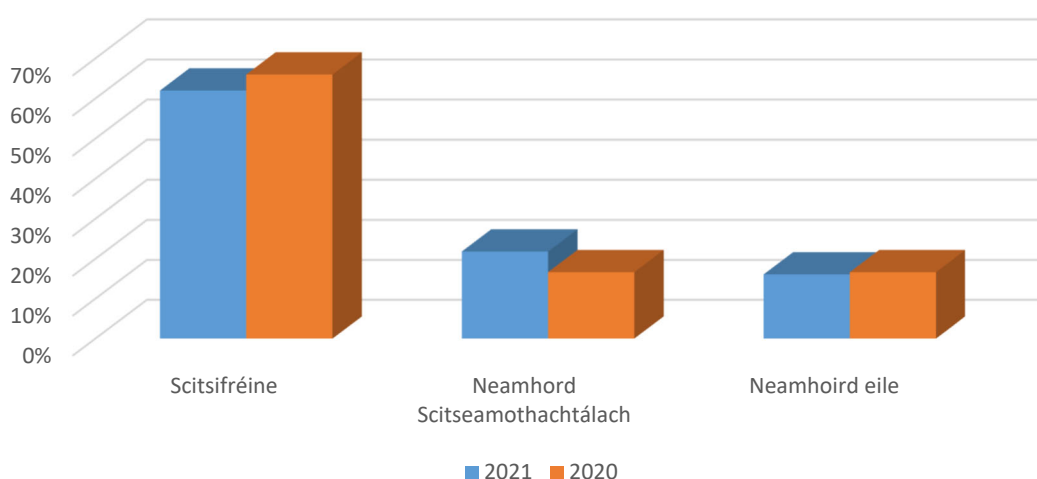
Neamhord Dúlagair Athfhillteach Trom le Gnéithe Síocóiseacha

Taom Síocóise / Géarthaom Síocóise

Neamhord Dúlagair

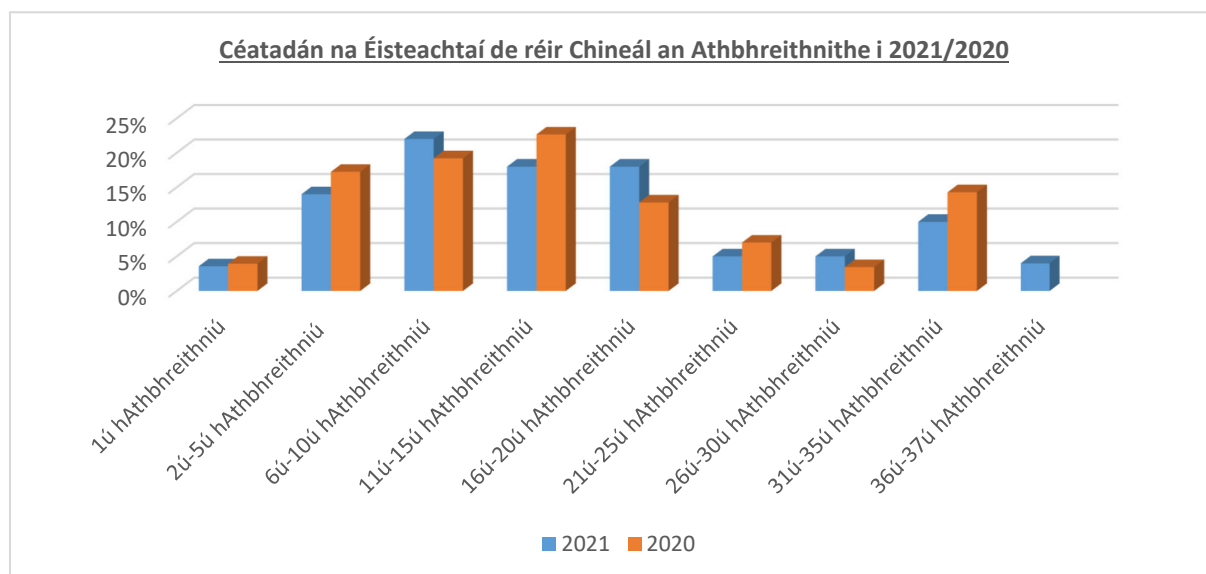
Síocóis de dheasca Drugaí

Neamhord Pearsantachta de dheasca a bheith Míshocair ó thaobh na Mothúchán de

Céatadán na nOthar a Athbhreithníodh in aghaidh Diagnóise i 2021/2020

Líon na nÉisteachtaí i 2021/2020 in aghaidh Chineál an Athbhreithnithe

Cineál an Athbhreithnithe	Líon na Athbhreithnithe i 2021	% den iomlán i 2021	Líon na Athbhreithnithe i 2020	% den iomlán i 2020
1ú hAthbhreithniú	7	4%	8	4%
2ú-5ú hAthbhreithniú	28	14%	35	17%
6ú-10ú hAthbhreithniú	43	22%	39	19%
11ú-15ú hAthbhreithniú	35	18%	46	23%
16ú-20ú hAthbhreithniú	36	18%	26	13%
21ú-25ú hAthbhreithniú	9	5%	13	7%
26ú-30ú hAthbhreithniú	10	5%	7	3%
31ú-35ú hAthbhreithniú	21	10%	29	14%
36ú-37ú hAthbhreithniú	7	4%		
Iomlán	196	100%	203	100%

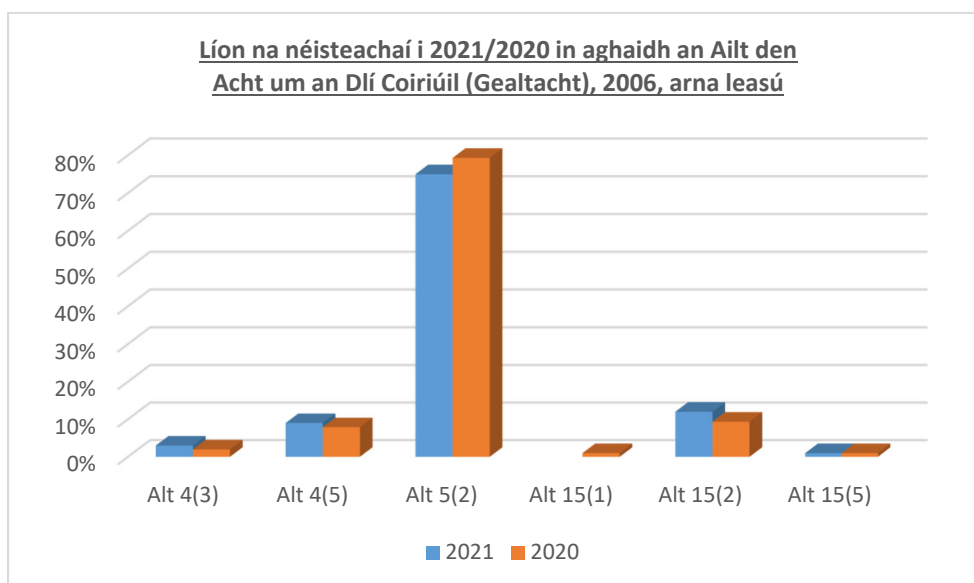

Líon na nÉisteachtaí i 2021/2020 in aghaidh an Ailt den Acht um an Dlí Coiriúil (Gealtacht), 2006, arna leasú

Alt d'Acht 2006	Líon na Éisteachtaí 2021	% d'Iomlán 2021	Líon na Éisteachtaí 2020	% d'Iomlán 2020
Alt 4(3)	7	3%	4	2%
Alt 4(5)	17	9%	16	8%
Alt 5(2)	147	75%	161	79%
Alt 15(1)			1	1%
Alt 15(2)	23	12%	19	9%
Alt 15(5)	2	1%	2	1%
Iomlán	196	100%	203	100%

Tabhair do d'aire: Tá othar amháin coinnithe faoi Alt 5(2) agus Alt 15(1).
Níl coinneáil an othair sin á comhaireamh ach faoi Alt 5(2).

Alt 4(3)	Neamhinniúil ar Phléadáil, an Cúirt Dúiche
Alt 4(5)	Neamhinniúil ar Phléadáil, Cúirt Eile
Alt 5(2)	Neamhchiontach de dheasca gealtachta
Alt 15(1)	Aistriú deonach ón nPríosún
Alt 15(2)	Aistriú neamhdheonach ón bPríosún
Alt 15(5)	Leanúint d'aistriú deonach ón bPríosún (iar ndiúltú do chúram nó do chóireáil)

Foscríbhinn E

Meánlíon na gcásanna a Sannadh d'Ionadaithe Dlíthiúla ar an bPainéal um Chúnadh Dlíthiúil i 2021/2020

Bliain	Líon na nIonadaithe Dlíthiúla ar an bPainéal	Meánlíon na gcásanna a sannadh	Meánlíon na gcásanna a sannadh An chéad Ceathairíl	Meánlíon na gcásanna a sannadh An 2 ^ú 7 an 3 ^ú Ceathairíl	Meánlíon na gcásanna a sannadh An Bhuncheathairíl
2021	25*	8	14	9	1
2020	25	8	15	9	1

* Ag deireadh 2021 bhí 25 comhalta ar an bPainéal. Le linn na bliana, ceapadh comhalta breise amháin agus d'éirigh comhalta amháin as.

Foscríbhinn F**Líon na nOthar a Urscaoileadh go Coinníollach i 2021/2020**

Mí an Ordaithe um Urscaoileadh Coinníollach	Líon na nOthar 2021	Líon na nOthar 2020
Feabhra	1	1
Márta	1	
Bealtaine	1	
Meitheamh		2
Meán Fómhair	2	
Samhain	1	2
Nollaig		1
Iomlán	6	6

Cionta nó Cionta Líomhnaithe othar a ndearnadh athbhreithniú ar a gcoinneáil i 2021

Cineál an Chiona nó an Chiona líomhnaithe	Líon na n-othar a cúisíodh, nó a ciontaíodh, i gcion	
Dúnmharú inar dhuine den teaghlach an t-íospartach ina raibh aithne ag an othar ar an íospartach inar strainséir an t-íospartach	39	20 9 10
Iarracht ar Dhúnmharú / Dúnorgain/Bás de dheasca tiomáint chontúirteach inar dhuine den teaghlach an t-íospartach / ina raibh aithne ag an othar ar an íospartach inar strainséir an t-íospartach	8	4 4
Ionsaí ba chúis le díobháil/mórdhíobháil choirp inar dhuine den teaghlach an t-íospartach ina raibh aithne ag an othar ar an íospartach inar strainséir an t-íospartach	25	4 5 16
Coirloscadh	3	
Eile	12	
Iomlán	87	

Tabhair do d'aire

1) Maidir le hothair a ciontaíodh, nó a cúisíodh i níos mó ná cion/cion líomhnaithe amháin, cuireadh i gcatagóir iad de réir an chiona/an chiona líomhnaithe ba thromchúisí.

2) I mionlach de na cásanna, bhí níos mó ná íospartach amháin i gceist sa chion inar cúisíodh nó inar ciontaíodh othar.

3) Áirítear sa chatagóir “Eile” ionsaí gnéasach, bagairt duine a mharú, ciapadh, príosúnú neamhdhleathach, trombhuirgléireacht agus iarracht leanbh a fhuadach, foghail agus scian a shealbhú le hintinn díobháil a dhéanamh, carr a ghoid agus damáiste a dhéanamh de dheasca tiomáint chontúirteach agus sceana a shealbhú agus imeaglú.